

Հայաստանի առողջապահության և փորձագետ հաշվապահների պալատ

Քննական առարկա 2 ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ

Քննաթերթ - պատասխաններ

Հարցեր 1-25	50 միավոր
Խնդիր 1	12 միավոր
Խնդիր 2	12 միավոր
Խնդիր 3	10 միավոր
Խնդիր 4	6 միավոր
Խնդիր 5	10 միավոր
Ըդամենը	100 միավոր

Հունվար 2026թ.

Հարցեր 1-25. Բազմակի ընտրության հարցեր: Յուրաքանչյուր հարցի արժեքը 2 միավոր է:

1	Ա - Ինքնարժեքի հաշվառումը կարող է օգտագործվել պաշարների գնահատման համար՝ բավարարելու ինչպես ներքին հաշվետվողականության, այնպես էլ արտաքին ֆինանսական հաշվետվողականության պահանջները:									
2	Բ - Ռազմավարական պլանավորումը իրականացվում է բարձր օղակի ղեկավարների կողմից և վերաբերում է երկարաժամկետ պլանավորմանը: Օգտագործվում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական տեղեկատվություն:									
3	Ա - Արտաքին տեղեկատվությունը ստացվում է կազմակերպությունից դուրս գտնվող աղբյուրներից: Սպառողական գների ինդեքսին վերաբերող վիճակագրությունը տրամադրում է կառավարությունը: Իսկ գնացուցակների, արտադրության ծավալների և հաճախորդներին տրամադրվող զեղչերի վերաբերյալ տեղեկությունները ստացվում են կազմակերպության ներսից:									
4	Դ - Պարզ սյունակաձև դիագրամը ցույց կտա հինգ սյունակ, որոնք պատկերում են տարբեր տարածաշրջաններում վճարվող տարբեր աշխատավարձերը:									
5	Ա - Հիմնական (ուղղակի) ծախսումները ներառում են բոլոր ուղղակի ծախսումները՝ ուղղակի նյութական, ուղղակի աշխատանքային և ուղղակի այլ									
6	Գ = $(40,000,000 - 20,000,000) / (20,000 - 4,000) = 20,000,000 / 16,000 = 1250$									
7	Ա									
8	Դ • Թրենդը ներկայացնում է երկարաժամկետ ուղղվածությունը (long-term movement): • Ցիկլային տատանումները նույնպես վերաբերում են երկար ժամանակաշրջանների վրա կրկնվող տատանումներին: Սեզոնային և պատահական տատանումները երկարաժամկետ չեն:									
9	Բ - Big Data-ը չի վերաբերում որևէ կոնկրետ ֆինանսական չափին: Big Data-ի արդյունավետ կառավարումը պետք է հանգեցնի մրցակցային առավելության աճին: Big Data-ը ներառում է թե՛ ֆինանսական, թե՛ ոչ ֆինանսական տվյալներ:									
10	Գ - $(100,000,000 * 0,1 + 50,000,000 * 0,5 - 20,000,000 * 0,4) = 27,000,000$									
11	Գ - $(167,000 - 1,200 - 24,000 + 13,000) = 154,800$									
12	Դ - Օրական առավելագույն սպառման քանակ * պատվերի կատարման առավելագույն ժամկետ = $520 * 15 = 7800$									
13	Ա - բուֆերային պաշարները ՊՕԲ-ի հաշվարկին չեն մասնակցում									
14	Բ - $600 * 400 + 50 * 500 + 10 * 750 = 272,500$									
15	Բ - $(1,050,000 - 24,000) / 540 = 1,900$									
16	Գ - $900,000 / 15,000 = 60$; $(15,000 - 13,000) * 60 = 120,000$; $(7,800,000 - 900,000 + 120,000) = 7,020,000$ կամ $(7,800,000 - 13,000 / 15,000 * 900,000) = 7,020,000$									
17	Դ - արտադրվել է $PL - (12,000 + 500 - 200) = 12,300$; $PL - (8,000 + 400 - 700) = 7,700$; ընդամենը $12,300 + 7,700 = 20,000$; $12,300 / 20,000 * 1,100,000 = 676,500$									
18	Բ - բոլոր ծախսային ցուցանիշները A ընկերության մոտ ավելի բարձր են, հետևաբար B ընկերությունը ավելի արդյունավետ է գործում <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Վաճառված միավորին բաժին ընկնող ծախս դր.</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">20.83</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">10.42</td> </tr> <tr> <td>Մեկ սպառողի հաշվով կատարված ծախս (հազ. դրամ)</td> <td style="text-align: center;">7.5</td> <td style="text-align: center;">6.25</td> </tr> <tr> <td>հասույթի բաժին ընկնող ծախսի %</td> <td style="text-align: center;">33%</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> </table>	Վաճառված միավորին բաժին ընկնող ծախս դր.	20.83	10.42	Մեկ սպառողի հաշվով կատարված ծախս (հազ. դրամ)	7.5	6.25	հասույթի բաժին ընկնող ծախսի %	33%	20%
Վաճառված միավորին բաժին ընկնող ծախս դր.	20.83	10.42								
Մեկ սպառողի հաշվով կատարված ծախս (հազ. դրամ)	7.5	6.25								
հասույթի բաժին ընկնող ծախսի %	33%	20%								
19	Գ - $(1750 * 3 * 2800 + 5,000 * 4 * 2,800) = 70,700,000$									
20	Ա - $(450,000 * 70\% + 18,000 + 10,000) = 343,000$									
21	Բ - AF 8 տարի 5%-ի համար հավասար է 6.463; $ԶՆԱ = 20,000 * 6.463 - 50,000 = 79,260$									
22	Բ - ճկուն բյուջեն պատրաստվում է հիմնական բյուջեով նախատեսված ծավալներից տարբերվող մակարդակների համար									
23	Դ - $(24,000 - 30,000) * (1,500,000 / 30,000) = (300,000)$									
24	Գ - $480 * 1400 / 500 * (770,000 / 1400) = 739,200$ $1466 * (770,000 / 1400) = 806,300$; $739,200 -$									

	806,300=(67,100) 67,100 անբարենպաստ
25	Դ. $(8,300 \div 8,200) \times 100\% = 101\%$.

Խնդիր 1.

միավոր

(i)

Պաշարների կառավարման ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար պետք է կիրառվի ՊՕՔ, որը հավասար է $v(2 \cdot D \cdot Co/Ch)$: Ch =Միավորի պահպանման տարեկան ծախս= $200 \cdot 12$, $\text{ՊՕՔ} = v(2 \cdot D \cdot Co/Ch) = v(2 \cdot 10000 \cdot 480000/2400) = 2000$ հատ

0.5

ՊՕՔ դեպքում կառավարման ծախս

Պատվիրման ծախս = $10000/2000 \cdot 480000 =$

2,400,000

0.5

Պահպանման ծախս = $2000/2 \cdot 2400 =$

2,400,000

0.5

Ընդամենը

4,800,000

0.5

Ներկայիս կառավարման ծախս

Ներկայիս պատվիրման եռամսյակային քանակ $10,000/4 = 2,500$

Պատվիրման ծախս = $10000/2500 \cdot 480000 =$

1,920,000

0.5

Պահպանման ծախս = $2500/2 \cdot 2400 =$

3,000,000

0.5

Ընդամենը

4,920,000

0.5

ՊՕՔ-ի անցնելու դեպքում կառավարման ծախսերի խնայողություն

4,920,000

(4,800,000)

120,000

դրամ

0.5

(ii)

Պաշարների կառավարման ծախսերը Չինական մատակարարից ՊՕՔ-ով պատվիրելու դեպքում: ՊՕՔ հավասար է $v(2 \cdot D \cdot Co/Ch)$: Ch =Միավորի պահպանման տարեկան ծախս= $80 \cdot 12 = 960$, $\text{ՊՕՔ} = v(2 \cdot D \cdot Co/Ch) = v(2 \cdot 10000 \cdot 1,200,000/960) = 5000$ հատ

0.5

/Չինաստան/ՊՕՔ դեպքում կառավարման ծախս

Պատվիրման ծախս = $10000/5000 \cdot 1,200,000 =$

2,400,000

0.5

Պահպանման ծախս = $5000/2 \cdot 960 =$

2,400,000

0.5

Ընդամենը

0.5

(iii)

Քանի որ երկու երկու մատակարարներից էլ ձեռքբերելու դեպքում, պաշարների տարեկան կառավարման ծախսերի հանրագումարը նույնն է, ապա պետք է ընտրել այն մատակարարին որի ապրանքի վաճառքից ստացված սահմանային շահույթը ավելի մեծ է

1.5

	ՀՀ արտադ.	Չինական արտադրող
վաճառքի գին	15,000	12,000
ձեռքբերման արժեք	(7,000)	(4,800)
սահմանային շահույթ	8,000	7,200

1.0

8000 > 7200, արժե գնել ՀՀ արտադրողից

0.5

(iv)

ՊՕԶ մոդելում կատարվող ենթադրություններ

Պահանջարկը հաստատուն է	1.0
Մատակարարումն ակնթարթային է կամ պատվերի կատարման ժամկետը հաստատուն	1.0
Գնման գները հաստատուն են	1.0

Խնդիր 2

միավոր

(ա)

Տարեկան մաշվածություն

$$(20,000,000-0)/5=4,000,000$$

0.5

Տարի	Շահույթ (վնաս) հազ. դրամ	Մաշված. հազ. դրամ	Դրամ. հոսք հազ. դրամ	Աճողական գումար	
Տարի 1	(2,000)	4,000	2,000	2,000	2.0
Տարի 2	4,000	4,000	8,000	10,000	
Տարի 3	6,000	4,000	10,000	20,000	
Տարի 4	8,000	4,000	12,000	32,000	
Տարի 5	6,000	4,000	10,000	42,000	

Ետստացման ժամկետ 2 տարի

ներդրումային որոշում կայացնելու նպատակով ՀՄԺ կանոն

Եթե նախագծի ՀՄԺ ավելի կարճ է կամ հավասար Ընկերության կողմից սահմանափակ նվազագույն ժամկետից նախագիծը ընդունելի է:

0.3

Տվյալ դեպքում ՀՄԺ 2 տարի է հետևաբար նախագիծը ընդունելի է

0.2

(բ)

Տարի	Տարի 1	Տարի 2	Տարի 3	Տարի 4	Տարի 5
Դրամ. հոսք հազ. դրամ	2,000	8,000	10,000	12,000	10,000

Ներկա արժեքի
(Զեղչման
գործակից)10%

0.909	0.826	0.751	0.683	0.621
-------	-------	-------	-------	-------

1

Դրամ. Հոսքի
ներկա արժեք
հազ. դրամ

1,818	6,612	7,513	8,196	6,209
-------	-------	-------	-------	-------

0.5

Ապագա հոսքերի ներկա արժեք
Սկզբնական ներդրում

30,348
(20,000)

0.5

Հավերժավճարի բանաձև $Q = \text{տարեկան մուտք/կապիտալի արժեք}$
 Տարեկան վճարը = $Q * \text{կապիտալի արժեք} \Rightarrow$
 Տարեկան վճարը = $10348 * 10\% = 1034,8$ հազ. դրամ

2.0

(գ)

<p>Պրոյեկտի ապագա հոսքերը հանդիսանում են անուիտետ հետևաբար նրանց ներկա արժեքների հանրագումարը հավասար է $Af * 1000$ հազ դրամ, որտեղ Af-ը 5 տարվա անուիտետի գործակիցն է համապատասխան տոկոսի համար: Որպես զեղչման դրույք (ԵՆՆ/IRR)-ն տոկոս կիրառելու դեպքում այդ գումարը հավասար կլինի սկզբնական ներդրմանը, հետևաբար $3,605 = Af * 1000$, որտեղ Af-ը 5 տարվա անուիտետի գործակիցն է ԵՆՆ/IRR-տոկոսի համար: Հետևաբար $Af = 3,605$: Անուիտետի գործակիցների աղույակից գտնում ենք որ տոկոսի և 5 տարվա հատման տակ է գտնվում 3.605: (ԵՆՆ/IRR)=12%</p>	2.5
<p>(ԵՆՆ/IRR)-ը որոշելու այլ եղանակը(երկու Q ների միջոցով) ևս կհամարվի ճիշտ պատասխան</p>	
<p>Ընկերության քաղաքականության տեսանկյունից նախագիծը ընդունելի է քանի որ պրոյեկտի (ԵՆՆ/IRR)=12%, որը մեծ է Ընկերության կողմից սահմանված նվազագույնից</p>	1.0
<p>Ներկա նախագծերի միջին (ԵՆՆ/IRR)=15% է և նախագիծը, որի (ԵՆՆ/IRR)=12% է, ընդունելու դեպքում միջինացված (ԵՆՆ/IRR)-ը կնվազի ներկա 15%-ից, ինչի արդյունքում կառավարիչները չեն ստանա բոնուսային վարձատրություն: Հետևաբար նրանք դեմ կլինեն նախագծի ընդունմանը</p>	1.5

Խնդիր 3

միավոր

ա)

12000 միավոր արտադրելու համար կպահանջվի $12000 \cdot 0.4 = 4800$ կգ CD նյութ	1.0
4800 կգ CD-ն 8,880,000, հետևաբար 1 կգ CD-ի ձեռք բերման գինը կկազմի $8,880,000 / 4800 = 1850$	1.0
6000 կգ ավել մասի համար կտրամադրվի 10% զեղչ և 1 կգ. գինը կկազմի $1850 \cdot 90\% =$	1,665

Այլ ցուցանիշների միջոցով կատարված հաշվարկներով ստացված նույն արդյունքը ևս ճիշտ է

բ)

Աշխատանքային ծախսումներ Հ1

	Բարձր	Ցածր	Տարբեր.	
Մակարդակ	18,000 միավ	12,000 միավ	6,000 միավ	
Ծախսումներ/դրամ/ Միավորի փոփոխական ծախսում /դրամ/ Հաստատուն ծախսում /աշխատանքային/	17,575,000	12,850,000	4,725,000	
			787.5	0.3
կամ	$17,575,000 - 787.5 \cdot 18,000 =$	$12,850,000 - 787.5 \cdot 12,000 =$	3,400,000	0.3

Բյուջետավորված աշխատանքային ծախսում 17000 միավորի համար

$17000 \cdot 787.5 + 3,400,000 =$ **16,787,500** 0.4

Վերադիր ծախսումներ Հ2

	Բարձր	Ցածր	Տարբեր.	
Մակարդակ	18,000 միավ	12,000 միավ	6,000 միավ	
Ծախսումներ/դրամ/ Միավորի փոփոխական ծախսումներ /դրամ/ Հաստատուն ծախսումներ /վերադիր/	6,980,000	6,200,000	780,000	
			130.0	0.3
կամ	$6,980,000 - 130 \cdot 18,000 =$	$6,200,000 - 130 \cdot 12,000 =$	4,640,000	0.3

Բյուջետավորված վերադիր ծախսում 17000 միավորի համար

$17000 \cdot 130 + 4,640,000 =$ **6,850,000** 0.4

Նյութ AB					
		17000*0.2=	3,400	կգ	
	1,800,000/12000, 2,250,000/15000 կամ 2,700,000/18000 =	750		դրամ	
	Ընդամենը	2,550,000		դրամ	0.5
Նյութ CD					
		17000*0.4=	6,800	կգ	
	մինչև 6000 կգ, 6000*1850=	11,100,000		դրամ	0.25
	6000 կգ-ից ավել մասի համար(6800-6000)*1850*90%=	1,332,000		դրամ	0.25
	Ընդամենը	12,432,000		դրամ	0.5
Արտադրության քանակ	17,000 միավոր ճկուն բյուջե	17,000 միավոր փաստացի ծախսում		Շեղում	
				Բ/Ա	
Ուղղակի նյութ AB	2,550,000	2,512,500		37,500 Բ	
Ուղղակի նյութ CD	12,432,000	12,559,000		127,000 Ա	
Աշխատանք (փոփոխական և հաստատուն)	16,787,500	16,444,500		343,000 Բ	1.5
Վերադիր ծախսումներ (բացառությամբ անուղղակի աշխատավարձի)	6,850,000	6,657,500		192,500 Բ	
զ)					
	Քանի որ գնի շեղում չկա, ուրեմն ամբողջ շեղումը հավասար է օգտագործման շեղման $37500/750=$	50 կգ Բարենպաստ			2.0

Խնդիր 4

ա)				միավոր
Վերադիր ծախսումների կլանման դրույք				
140,000/(12500+23000+4500)=	3.50	դրամ մեկ 1դրամ աշխատուժի հաշվով		1.0
	Պատվեր 1	Պատվեր 2	Ընդամենը	
Անավարտ արտադրանքի սկզբնական մնացորդ	8,500	-	46,000	
Ժամանակաշրջանի ընթացքում օգտագործված նյութեր	17,150	29,025	-	
Ժամանակաշրջանի աշխատուժ	12,500	23,000	4,500	
Վերադիր ծախսեր=Ժամանակաշրջանի աշխատուժ.*3.5	43,750	80,500		1.0
	81,900	132,525		0.5
Պատվեր 3 չի ներառվում քանի որ ըստ խնդրի անավարտ են մնացել միայն Պատվեր 1-ը և Պատվեր 2-ը				
Անավարտ արտադ. մնացորդ = 81900+132525= 214,425 հազ. դրամ				0.5
բ)				
Պատվեր 3-ի վերադիր ծախսումները =4500*3.5= 15,750 հազ. դրամ				1.0
գ)				
Պատվեր 3-ի ինքնարժեք				
Անավարտ արտադրանքի սկզբնական մնացորդ			46,000	
Ժամանակաշրջանի ընթացքում օգտագործված նյութեր			0	-
Ժամանակաշրջանի աշխատուժ			4,500	
Վերադիր ծախսեր=Ժամանակաշրջանի աշխատ.*3.5			15,750	
Ընդամենը /հազ. դրամ/			66,250	0.5
Հավելագին 50% /հազ. դրամ/			33,125	0.5
Վաճառքի գումար /հազ. դրամ/			99,375	0.5
Վաճառված քանակ			2,400	
Վաճառքի գին միավորի համար /դրամ/			41,406	0.5

Խնդիր 5

(ա) Գործունեության (արտադրության ծավալի) գործակից/Activity ratio	$29,400/28,570*100\%=102.9\%$	(1 միավոր)
(բ) Արդյունավետության գործակից/Efficiency ratio	$29,400/30,508*100\%=96.4\%$	(1 միավոր)
(գ) Կարողության գործակից/Capacity ratio	$30,508/28,570*100\%=106.8\%$	(1 միավոր)

(դ) ՆՇ/ROI ներդրումը ընդունելու դեպքում

Նոր շահույթ $45,000+10,000=55,000$ հազ. դրամ (0,5 միավոր)

Նոր գործարկված կապիտալ $150,000+50,000=200,000$ հազ. դրամ (0,5 միավոր)

Նոր ՆՇ/ROI $55,000/200,000*100\%=27.5\% < 30\%$ -ից, հետևաբար A ստորաբաժանման մենեջերները չեն ցանկանա ընդունել ներդրումը, քանի որ ՆՇ/ROI-ն կնվազի ինչը կնվազեցնի իրենց աշխատանքի գնահատականը և հետևաբար բունուսի չափը (1 միավոր)

(ե) Ներդրման ՆՇ/ROI-ն $10,000/50,000*100\%=20\% > 17\%$ -ից՝ Ընկերության կապիտալի արժեքից, հետևաբար բարձր ղեկավարությունը հավանության կարժանացնի նոր ներդրման նախագիծը (1 միավոր)

(զ) 300 հազ. դրամ

	առանց ներդրման հազ. դրամ	ներդրումը նեռարյալ հազ. դրամ	
Շահույթ	16,000	17,500 (16,000+1,500)	(0,75 միավոր)
Ենթադրյալ տոկոս	9,600 (80,000*12%)	10,800 (90,000*12%)	(0,75 միավոր)
Մնացորդային շահույթ	6,400	6,700	

$6,700-6,400=300$ (0,5 միավոր)

(է) Այո-քանի որ, ներդրում կատարելիս մնացորդային շահույթը մեծանա, ներդրումային կենտրոնի կառավարիչը կցանկանա իրականացնել ներդրումը: (1 միավոր)